

Lithuanian A: literature – Standard level – Paper 1
Lituanien A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Lituano A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)
Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)
Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Remdamiesi pateiktais klausimais, išanalizuokite **vieną** iš tekstų. Privalote atsižvelgti į abu pateiktus klausimus.

1.

Gegutė

Dešimt metų važiuoja į savo tėviškę tada, kai pražysta sodas. Sesuo vis paskambina ir linksmai praneša:

– Jau atlėk.

Šįkart buvo kitaip – seseriai, matyt, atrodė, jog dabar broliui ne tai rūpi.

5 Už valandos kitoks buvimas – vienkiemyje, kuriame niekas negyvena, žalsvi klevai, apleista kūdra ir šalia pirties šulinys. Netoli slenksčio ištįsęs kadagys.

Iš mašinos išsiima kastuvą, grėblį ir kauptuką. Pirmiausiai išlygins siaurą takelį į sodą.

Prie pirmos obels stabtelėjo. Ją sodino vienas. Kai jau buvo miręs tėvas. Nepirko turguje, bet padovanojo dėdė, jo vaikystės geras draugas. Prisimena: kasdien laistydavo, kasdien
10 lakstydavo pažiūrėti, ar paaugo. Studijų metais rodė bendrakursiams, pasakodavo, kad vėliau naktimis sapnuodavo, jog parašė kelis eilėraščius galvodamas, ar būsiamiems vaikams ši antaninė obelis taip pat bus svarbi.

Vėliau susirūpino taku į šulinį. Ryškiausias įspūdis: mama neša kibirą vandens vis stabtelėdama. Kad pavargo? Ne, nori jam parodyti, kas yra gražu. Kai mamos jau nebebuvo,
15 jis irgi nešdavo vandenį stabtelėdamas. Įlipęs į ananasinę obelį nustebdavo: kiekvieną kartą vis kitaip atsiverdavo kalvos ir mažas beržynas netoli melioracijos griovių.

Mamos darželyje keli gvazdikai vis dar gyvi. Reikia išpurenti žemę ir pasėti iš miesto atsivežtų čiborelių, mėtų. Kad kvepėtų. Dar reikia baltai nudažyti klombų akmenukus. O gal ir langines?

20 Ant didžiojo klevo pamatė inkilą, kuris jau gana sutrešęs ir gali nukristi. Pamėgins užlipęs nuimti. Lentučių yra – kai kurias pakeis. Pirmas jo sukaltas inkilas. Tiesą pasakius, nelabai vykusiai, bet tai dešimtmečio džiaugsmas. Kartą pamatė, kad katė kiša leteną vidun. Išgelbėjo paukščiukus, bet ilgai verkė. Kaipgi šitaip: juk katę glosto, lepina, bet ir varnėnai labai patinka; tai kodėl jo draugai nėra vienas kitam draugai? Tėvas juokėsi iš tokio filosofavimo, o mama
25 pagyrė.

Reikia pakeisti spyną – jaučia, kad būta svetimų. Bet netikėtai paskambina sesuo:

– Atvažiuok pas mus greičiau – pavaišinsiu varškėčiais.

– Šį kartą ne, kada nors vėliau – neįsižeisk.

– Tai mes tuoj atlėksime.

30 Pavargo.

Atsisėdęs ant suoliuko įsižiūrėjo į sodą. Pasidarė nesmagu: kam tiek daug žiedų – juk po dienos kitos žiedlapiai nukris? Akimirkos kitoniškumas, bet po to tik skausmas. Kai papasakojo kažkada mamai, ji nesuprato, kodėl reikia liūdėti, kai toks grožis.

Netikėtai sukluso – gegutė!

35 Išsigando.

Užsikimšo ausis.

Staiga sėdo į mašiną ir nepersivilkęs gražesniais drabužiais patraukė namo.

Seseriai paskambins ir atsiprašys.

Rytoj sūnus jį veža į Santariškes.

40 Poryt operacija.

- (a) Aptarkite, ką kūrinyje reiškia veiksmo laikas, vieta ir aplinkos objektai. Kokia kūrinio pavadinimo idėja?
- (b) Kokios yra šio teksto kalbos ypatybės, kaip organizuojamas pasakojimas?

2.

Aš niekam negalėjau priklausyt
net mano kūnas kad ir pažadėtas
užmigęs priklausydavo tik sau
ir niekas niekad nežinojo kas esu
5 todėl mylėdami ir geisdami
manęs ieškojo ten kur niekad nebuvo
maldavo šaukė ir kamavo
kažką šalia manęs bet ne mane
ir tardė smerkė ir grasino tai moteriai
10 kuria aš nebuvo nors ji dėvėjo
mano sukneles ir plaukus
ir rūkė mano cigaretės naktimis
suprask mieliausias aš kūnas nebuvo
ir nebuvo ertmė kurią galėjai tu užpildyt
15 ar paniekt
ir niekas nesutvėrė manęs iš tavo šonkaulio
graudaus ir menko
juk aš pati tave gimdžiau
ant šalto metalinio stalo
20 apkurtusi nuo skausmo ir nuoga
o mano siela nuplazdeno virš Karališkių
laukų tokia laisva ir tokia Dievo
kad tu ir po mirties jos nepavysi

Dalia Jazukevičiūtė, *Šimtas eilėraščių apie nemeilę* (2009)

- (a) Kaip šiame eilėraštyje lyrinė subjektė apmąsto savo tapatybę?
- (b) Kuo ypatinga poetinė šio eilėraščio leksika? Kaip tekste panaudojami mito elementai?
-